

U S T A W A

z dnia

o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych^{1), 2)}

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) wymagania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 2) tryb postępowania w sprawie zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementów strony internetowej, lub aplikacji mobilnej;
- 3) zasady monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych oraz prowadzenia sprawozdawczości w zakresie dostępności cyfrowej;
- 4) wymagania dotyczące treści, przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ich publikacji;
- 5) kompetencje organu właściwego w sprawach monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz nadzoru nad stosowaniem przepisów ustawy.

Art. 2. Ustawę stosuje się do:

- 1) jednostek sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.³⁾),
- 2) innych, niż określone w pkt 1, państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,
- 3) innych, niż określone w pkt 1, osób prawnych, utworzonych w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 1).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 1000, 1366, 1669, 1693, 2245 i 2354.

przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio albo pośrednio przez inny podmiot:

- a) finansują je w ponad 50% lub
- b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
- c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
- d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,

4) związków podmiotów, o których mowa w pkt 1–3

– posiadających strony internetowe lub aplikacje mobilne, lub zarządzających elementami stron internetowych, lub aplikacji mobilnych zamieszczonymi w środowisku umożliwiającym zapewnienie dostępności cyfrowej treści, zwanych dalej „podmiotami publicznymi”.

Art. 3. 1. Ustawy nie stosuje się do stron internetowych i aplikacji mobilnych:

- 1) dostawców usług medialnych, o których mowa w art. 1a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414 i 2111 oraz z 2018 r. poz. 650, 915 i 1717);
- 2) organizacji pozarządowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650, 723 i 1365), chyba że prowadzą one działalność w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 6, 7 lub 10 tej ustawy.

2. Ustawy nie stosuje się do następujących elementów stron internetowych i aplikacji mobilnych:

- 1) multimediiów nadawanych na żywo;
- 2) multimediiów opublikowanych przed dniem 23 września 2020 r.;
- 3) dokumentów tekstowych i tekstowo-graficznych, dokumentów utworzonych w programach przeznaczonych do tworzenia prezentacji lub arkuszy kalkulacyjnych, opublikowanych przed dniem 23 września 2018 r., chyba że ich zawartość jest niezbędna do realizacji bieżących zadań podmiotu publicznego;
- 4) map oraz map interaktywnych, w tym geoportali, pod warunkiem, że w przypadku map interaktywnych i geoportali przeznaczonych do zastosowań nawigacyjnych dane te adresowe i położenie geograficzne prezentowane są w sposób dostępny cyfrowo;
- 5) treści będących w posiadaniu podmiotu publicznego:
 - a) które nie zostały przez niego lub na jego rzecz wytworzone albo przez niego nabyte, albo

- b) których dostosowanie do wymagań dostępności cyfrowej wymaga modyfikacji, do której ten podmiot publiczny nie jest uprawniony;
- 6) treści prezentowanych w intranecie lub ekstranecie, opublikowanych przed dniem 23 września 2018 r. i niepoddawanych od tego czasu przebudowom i zmianom polegającym w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji albo zmianie sposobu publikowania informacji;
- 7) treści prezentujących dzieła sztuki i zabytki w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 i 2245), materiały archiwalne w rozumieniu ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357, 398 i 650), muzealia w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2018 r. poz. 720 i 1669) oraz materiały biblioteczne w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2018 r. poz. 574 i 1669), których nie można przedstawić w sposób dostępny cyfrowo, gdyż utworzenie dostępnej cyfrowo prezentacji:
 - a) wiązałoby się z utratą autentyczności powielanego elementu lub
 - b) nie jest możliwe z przyczyn technicznych, lub
 - c) wiązałoby się z poniesieniem nadmiernie wysokich kosztów;
- 8) treści niewykorzystywanych do realizacji bieżących zadań podmiotu publicznego oraz nieaktualnianych lub niepoddawanych po dniu 23 września 2019 r. przebudowom i zmianom polegającym w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji albo na zmianie sposobu publikowania informacji.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) aplikacja mobilna – publicznie dostępne oprogramowanie z interfejsem dotykowym zaprojektowane do wykorzystania na przenośnych urządzeniach elektronicznych, z wyłączeniem aplikacji przeznaczonych do użytku na przenośnych komputerach osobistych;
- 2) ekstranet – niepubliczną sieć telekomunikacyjną, do której dostęp może być uzyskiwany z punktów dostępu usytuowanych w więcej niż jednej strukturze organizacyjnej lub organizacji;
- 3) elementy strony internetowej lub aplikacji mobilnej – tekst, grafikę, wykresy, mapy, multimedia, animacje, pliki oraz narzędzia do interaktywnego przesyłania danych;
- 4) funkcjonalność – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiającą użytkownikowi skorzystanie ze wszystkich oferowanych przez nie funkcji;

- 5) intranet – niepubliczną sieć telekomunikacyjną, do której dostęp może być uzyskiwany z punktów dostępu usytuowanych w jednej strukturze organizacyjnej lub organizacji;
- 6) kompatybilność – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiająca tej stronie lub aplikacji współpracę z możliwie największą liczbą programów, w tym z narzędziami i programami wspomagającymi osoby niepełnosprawne;
- 7) multimedia – dźwięk, wideo, prezentowane również w sposób interaktywny, lub połączenie tych form przekazu;
- 8) nawigacja – zespół funkcji obejmujących menu oraz linki do elementów strony internetowej lub aplikacji mobilnej, takich jak nagłówki, listy lub tabele, pozwalających użytkownikowi na przemieszczanie się między elementami strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 9) postrzegalność – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiająca jej odbiór przez użytkownika za pomocą zmysłu słuchu, wzroku lub dotyku;
- 10) strona internetowa – zbiór uporządkowanych logicznie, połączonych ze sobą przez nawigację oraz linki, elementów prezentowanych za pomocą przeglądarki internetowej pod jednolitym adresem elektronicznym;
- 11) zrozumiałość – właściwość strony internetowej lub aplikacji mobilnej umożliwiająca użytkownikowi tych stron i aplikacji zrozumienie treści i sposobu ich prezentacji.

Art. 5. 1. Dostępność cyfrowa strony internetowej i aplikacji mobilnej polega na zapewnieniu ich funkcjonalności, kompatybilności, postrzegalności i zrozumiałości.

2. Podmioty publiczne zapewniają dostępność cyfrową przez spełnienie przez ich stronę internetową lub aplikację mobilną wymagań określonych w załączniku do ustawy.

Art. 6. W przypadku gdy podmiot publiczny publikuje informacje na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej innej niż strona internetowa lub aplikacja mobilna podmiotu publicznego i informacje te nie spełniają wymagań dostępności cyfrowej, podmiot ten publikuje te same informacje na wybranej spośród posiadanych przez siebie stron internetowych lub aplikacji mobilnych, w sposób dostępny cyfrowo.

Art. 7. 1. W przypadku gdy podmiot publiczny nie jest w stanie zapewnić dostępności cyfrowej elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej, zapewnia alternatywny sposób dostępu do tego elementu.

2. Alternatywny sposób dostępu polega w szczególności na zapewnieniu kontaktu telefonicznego, korespondencyjnego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej,

o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2017 r. poz. 1219 oraz z 2018 r. poz. 650), lub za pomocą tłumacza języka migowego, lub tłumacza-przewodnika, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), jeżeli podmiot publiczny udostępnia taką możliwość.

Art. 8. 1. Podmiot publiczny, z wyłączeniem podmiotu, którego zadaniem publicznym jest prowadzenie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych lub osób starszych, może nie zapewniać dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, jeżeli wiązałoby się to z poniesieniem nadmiernych kosztów.

2. Podmiot publiczny zapewnia dostępność cyfrową:

- 1) strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej;
- 2) następujących elementów i funkcji strony internetowej lub aplikacji mobilnej:
 - a) danych teleadresowych podmiotu publicznego oraz linku do strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej podmiotu publicznego, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podmiot publiczny jest obowiązany do jej prowadzenia,
 - b) narzędzi służących do kontaktu z podmiotem publicznym,
 - c) nawigacji,
 - d) deklaracji dostępności strony internetowej lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego, zwanej dalej „deklaracją dostępności”,
 - e) informacji dotyczących sytuacji kryzysowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1401 i 1560) oraz innych informacji związanych z bezpieczeństwem publicznym publikowanych przez podmiot publiczny,
 - f) dokumentów urzędowych oraz wzorów umów lub wzorów innych dokumentów przeznaczonych do zaciągania zobowiązań cywilnoprawnych.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot publiczny przeprowadza uprzednią ocenę zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej obejmującą:

- 1) ocenę zwiększenia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego, uzupełnioną o informację, w jakim stopniu zawartość strony internetowej lub aplikacji mobilnej może dotyczyć osób niepełnosprawnych;
- 2) szacowanie kosztów podmiotu publicznego niezbędnych do zapewnienia dostępności cyfrowej;

- 3) wskazanie okresu aktualności publikowanego elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 4) informację dotyczącą liczby użytkowników korzystających z danej strony internetowej lub aplikacji mobilnej w okresie aktualności informacji zawartej w publikowanym elemencie strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 5) wskazanie okresu funkcjonowania danej strony internetowej lub aplikacji mobilnej wraz z częstotliwością publikacji w nich nowych treści.

4. Wyniki przeprowadzonej oceny zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej dołącza się do deklaracji dostępności.

Art. 9. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, będące jednostkami sektora finansów publicznych, oraz gminne osoby prawne, w rozumieniu art. 2 pkt 3, mogą zapewnić dostępność cyfrową elementów stron internetowych lub aplikacji mobilnych określonych w art. 8 ust. 2 pkt 2 przez ich umieszczenie na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej lub wybranej stronie internetowej jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 10. 1. Podmioty publiczne sporządzają deklarację dostępności w sposób zgodny z wymaganiami określonymi w art. 5.

2. Deklarację dostępności sporządza się z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1523 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej wzór oświadczenia w sprawie dostępności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 103), zwanej dalej „decyzją wykonawczą 2018/1523”.

3. Deklaracja dostępności zawiera elementy, o których mowa w sekcji 1 załącznika do decyzji wykonawczej 2018/1523.

4. Deklaracja dostępności zawiera ponadto:

- 1) datę publikacji strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 2) datę ostatniej aktualizacji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, po dokonaniu istotnej zmiany jej zawartości, polegającej w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji albo zmianie sposobu publikowania informacji;
- 3) informację lub link do informacji o sposobie, na podstawie którego została dokonana ocena dostępności cyfrowej;

- 4) dane teleadresowe siedziby podmiotu publicznego wraz ze wskazaniem danych kontaktowych osoby wyznaczonej do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej w tym podmiocie publicznym;
- 5) informacje na temat utworzonych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej skrótów klawiszowych służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej lub aplikacji mobilnej i uruchamianiu dostępnych na nich funkcji;
- 6) informację o dostępności architektonicznej dla osób niepełnosprawnych siedziby podmiotu publicznego;
- 7) informację o dostępności tłumacza języka migowego za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej albo informację o jej braku wraz z informacją o metodach umożliwiających skorzystanie z tej funkcji;
- 8) link do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej, w przypadku posiadania przez podmiot publiczny aplikacji mobilnej;
- 9) informację o możliwości powiadomienia podmiotu publicznego o braku dostępności cyfrowej, o którym mowa w art. 18 ust. 1;
- 10) link do strony internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

5. Deklaracja dostępności aplikacji mobilnej zawiera dodatkowo wskazanie adresu elektronicznego, pod którym możliwe jest pobranie i zainstalowanie danej aplikacji mobilnej.

6. Deklaracja dostępności może zawierać także informacje, o których mowa w pkt 1, 2, 5 i 7 w sekcji 2 załącznika do decyzji wykonawczej 2018/1523.

7. Podmiot publiczny publikuje deklarację dostępności:

- 1) strony internetowej – na tej stronie internetowej;
- 2) aplikacji mobilnej – na stronie internetowej wybranej spośród stron internetowych posiadanych przez ten podmiot, a w przypadku aplikacji mobilnych utworzonych po dniu 23 czerwca 2021 r. – również w tej aplikacji mobilnej.

8. Podmiot publiczny umieszcza link do opublikowanej deklaracji dostępności w taki sposób, aby użytkownik strony internetowej mógł mieć do niego dostęp podczas nawigacji po stronie internetowej.

9. Podmiot publiczny, publikując deklarację dostępności aplikacji mobilnej, umieszcza link do niej w miejscu, z którego pobierana jest aplikacja mobilna.

Art. 11. Podmioty publiczne dokonują przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności do dnia 31 marca każdego roku oraz niezwłocznie w każdym przypadku, gdy strona internetowa lub aplikacja mobilna podlega zmianom mogącym mieć wpływ na jej dostępność cyfrową.

Art. 12. Minister właściwy do spraw informatyzacji:

- 1) sprawuje nadzór nad stosowaniem przepisów ustawy;
- 2) monitoruje, raz w roku, zapewnienie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, zgodnie z metodyką monitorowania określoną w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1524 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej metodykę monitorowania i zasady przekazywania przez państwa członkowskie sprawozdań zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 108, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „decyzją wykonawczą 2018/1524”;
- 3) sporządza i przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie z wyników monitorowania, o którym mowa w pkt 2, zgodnie z instrukcjami w zakresie sprawozdawczości, o których mowa w załączniku II do decyzji wykonawczej 2018/1524;
- 4) prowadzi działania informacyjne oraz programy edukacyjne na rzecz poszerzania wiedzy i budowania świadomości z zakresu dostępności cyfrowej;
- 5) udostępnia informacje i dobre praktyki dotyczące przeprowadzania oceny zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 8 ust. 3;
- 6) prowadzi stronę internetową zawierającą informacje o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, w tym zalecenia dotyczące tworzenia i utrzymywania dostępnych cyfrowo stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji w ramach nadzoru, o którym mowa w art. 12 pkt 1:

- 1) występuje do podmiotów publicznych w sprawach związanych z dostępnością cyfrową, w tym z zapytaniem o liczbę i sposób załatwienia skarg w sprawie zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementów strony internetowej, lub aplikacji mobilnej;
- 2) nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, kary pieniężne na podmioty publiczne w sprawach związanych z dostępnością cyfrową.

⁴⁾ Zmiana wymienionej decyzji wykonawczej została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 259 z 16.10.2018, str. 43.

2. Podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, ustosunkowuje się do tego wystąpienia w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

Art. 14. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji sporządza wykaz adresów stron internetowych podmiotów publicznych we współpracy z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym.

2. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, do dnia 28 lutego każdego roku, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji wykaz podmiotów publicznych wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON) ustalony na podstawie cech zgromadzonych w rejestrze, według stanu rejestru na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji, na podstawie informacji zawartych w deklaracjach dostępności, sporządza wykaz aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji, do dnia 30 kwietnia każdego roku, publikuje na stronie internetowej, o której mowa w art. 12 pkt 6, wykaz adresów stron internetowych i wykaz aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

5. Podmioty publiczne weryfikują aktualność wykazów, o których mowa w ust. 4, w zakresie swoich stron internetowych lub aplikacji mobilnych oraz informują ministra właściwego do spraw informatyzacji o konieczności ich uzupełnienia, w terminie 30 dni od dnia publikacji tych wykazów.

6. Wykazy, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw informatyzacji uzupełnia o strony internetowe lub aplikacje mobilne, w przypadku gdy w wyniku przeprowadzonej analizy oraz na podstawie informacji, o których mowa w ust. 5, stwierdzi, że strony internetowe lub aplikacje mobilne powinny podlegać obowiązkowi zapewniania dostępności cyfrowej.

Art. 15. Minister właściwy do spraw informatyzacji na podstawie wykazów, o których mowa w art. 14 ust. 4, oraz w oparciu o metodykę monitorowania określoną w decyzji wykonawczej 2018/1524 wybiera strony internetowe oraz aplikacje mobilne, które będą podlegały monitorowaniu zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Art. 16. Minister właściwy do spraw informatyzacji publikuje na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej informacje o wynikach monitorowania, o którym mowa w art. 12 pkt 2, w terminie trzech miesięcy od dnia jego przeprowadzenia.

Art. 17. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji sporządza, w sposób dostępny cyfrowo, i przekazuje Komisji Europejskiej, co trzy lata, sprawozdanie z wyników monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, zwane dalej „sprawozdaniem”.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji udostępnia sprawozdanie na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej w terminie 30 dni od dnia jego przekazania Komisji Europejskiej.

3. Sprawozdanie zawiera informacje o:

- 1) liczbie monitorowanych stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 2) wynikach monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 3) szacowanej liczbie użytkowników stron internetowych i aplikacji mobilnych podlegających monitorowaniu;
- 4) trybie składania i rozpatrywania żądań o zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego oraz o zasadach wnoszenia i trybie rozpatrywania skarg w sprawie zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego;
- 5) których mowa w art. 9 ust. 1 lit. a–c decyzji wykonawczej 2018/1524;
- 6) sposobie i trybie konsultowania zagadnień związanych z dostępnością cyfrową stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 7) działaniach podejmowanych w celu poszerzania wiedzy, budowania świadomości oraz upubliczniania informacji o zmianach w zakresie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych;
- 8) dotychczasowych działaniach podjętych przy zapewnianiu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych;
- 9) programach edukacyjnych i działaniach informacyjnych dotyczących dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 10) procedurze upubliczniania informacji na temat zmian w obszarze polityki dostępności cyfrowej w odniesieniu do stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

4. Sprawozdanie może zawierać dodatkowe informacje, o których mowa w pkt 3.2. i 4 załącznika II do decyzji wykonawczej 2018/1524.

Art. 18. 1. Każdy, bez konieczności wykazania interesu prawnego lub faktycznego, ma prawo poinformować podmiot publiczny o braku dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementów strony internetowej, lub aplikacji mobilnej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, każdy ma prawo wystąpić do podmiotu publicznego z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej, w tym elementów, o których mowa w art. 3 ust. 2, oraz elementów niedostępnych cyfrowo na podstawie art. 8 ust. 1, albo o jego udostępnienie za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, o którym mowa w art. 7 ust. 2.

3. Żądanie zawiera:

- 1) dane kontaktowe osoby występującej z żądaniem;
- 2) wskazanie strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego, które mają być dostępne cyfrowo;
- 3) wskazanie sposobu kontaktu z osobą występującą z żądaniem;
- 4) wskazanie alternatywnego sposobu dostępu, jeżeli dotyczy.

4. Zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego następuje bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia z żądaniem.

5. Jeżeli zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego nie może nastąpić w terminie, o którym mowa w ust. 4, podmiot publiczny niezwłocznie powiadamia osobę występującą z żądaniem o przyczynach opóźnienia oraz terminie, w którym zapewni dostępność cyfrową wskazanej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej, jednak nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia wystąpienia z żądaniem.

6. Podmiot publiczny odmawia zapewnienia dostępności cyfrowej elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej, jeżeli wiązałoby się to z ryzykiem naruszenia integralności lub wiarygodności przekazywanych informacji.

7. Jeżeli niedostępny cyfrowo element strony internetowej lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego nie może zostać udostępniony zgodnie z żądaniem, podmiot publiczny niezwłocznie powiadamia osobę występującą z żądaniem o przyczynach braku możliwości

zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanego elementu i wskazuje, w jaki inny sposób i w jakiej innej formie element ten może zostać udostępniony.

8. W przypadku odmowy zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub wskazanego elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego albo w przypadku braku zgody osoby występującej z żądaniem na udostępnienie, zgodnie z ust. 7, osoba występująca z żądaniem ma prawo do złożenia skargi w sprawie zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej.

9. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach w sprawie zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej stosuje się przepisy działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096).

Art. 19. 1. Karze pieniężnej podlega podmiot publiczny, który:

- 1) w sposób nieuzasadniony i uporczywy nie zapewnia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 2) nie sporządza i nie publikuje deklaracji dostępności albo nie zawiera w deklaracji dostępności elementów wskazanych w art. 10 ust. 3–5;
- 3) nie zapewnia dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, oraz elementów i funkcji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2.

2. Uporczywym niewywiązywaniem się z zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej jest stwierdzenie braku poprawy dostępności cyfrowej w trzech kolejnych badaniach dotyczących danego podmiotu publicznego przeprowadzanych podczas monitorowania, o którym mowa w art. 12 pkt 2, oraz stwierdzenie rosnącej liczby uzasadnionych skarg, o których mowa w art. 18 ust. 8.

3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest nakładana na podmiot publiczny w przypadku niesporządzenia i nieopublikowania deklaracji dostępności albo braku wymaganych dla deklaracji dostępności elementów wskazanych w art. 10 ust. 3–5, wykazanego w dwóch kolejnych badaniach dotyczących danego podmiotu publicznego przeprowadzanych podczas monitorowania, o którym mowa w art. 12 pkt 2.

4. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest nakładana na podmiot publiczny w przypadku braku zapewnienia dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, oraz elementów i funkcji strony

internetowej lub aplikacji mobilnej, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2, wykazanym w dwóch kolejnych badaniach dotyczących danego podmiotu publicznego przeprowadzanych podczas monitorowania, o którym mowa w art. 12 pkt 2.

5. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, wynosi do 10 000 zł;
- 2) pkt 2 i 3, wynosi do 5000 zł.

Art. 20. W ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 oraz z 2018 r. poz. 1000, 1544 i 1669) w art. 18 w pkt 1 uchyla się lit. c.

Art. 21. Minister właściwy do spraw informatyzacji, do dnia 23 sierpnia 2019 r., udostępnia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej warunki techniczne publikacji oraz strukturę dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności.

Art. 22. Minister właściwy do spraw informatyzacji przeprowadza pierwsze monitorowanie, o którym mowa w art. 12 pkt 2:

- 1) dla stron internetowych – od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 22 grudnia 2020 r.;
- 2) dla aplikacji mobilnych – od dnia 23 czerwca 2021 r. do dnia 22 grudnia 2021 r.

Art. 23. Minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje Komisji Europejskiej pierwsze sprawozdanie do dnia 23 grudnia 2021 r.

Art. 24. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa dla części budżetowej 27 – Informatyzacja, będący skutkiem finansowym niniejszej ustawy, wynosi:

- 1) w 2018 r. – 0 mln zł;
- 2) w 2019 r. – 0,35 mln zł;
- 3) w 2020 r. – 0,946 mln zł;
- 4) w 2021 r. – 1,074 mln zł;
- 5) w 2022 r. – 1,074 mln zł;
- 6) w 2023 r. – 1,074 mln zł;
- 7) w 2024 r. – 1,074 mln zł;
- 8) w 2025 r. – 1,074 mln zł;
- 9) w 2026 r. – 1,074 mln zł;
- 10) w 2027 r. – 1,074 mln zł;
- 11) w 2028 r. – 1,074 mln zł.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji monitoruje wykorzystanie limitu wydatków i dokonuje oceny wykorzystania tego limitu według stanu na koniec każdego kwartału, a w przypadku IV kwartału – według stanu na dzień 20 listopada danego roku.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz w przypadku, gdy w okresie od początku roku kalendarzowego do dnia ostatniej oceny część limitu rocznego przypadającego proporcjonalnie na ten okres zostanie przekroczona co najmniej o 10%, stosuje się mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy przez ograniczenie:

- 1) działań informacyjnych, o których mowa w art. 12 pkt 4;
- 2) liczby stron internetowych lub aplikacji mobilnych podmiotów publicznych podlegających monitorowaniu, o którym mowa w art. 12 pkt 2.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Art. 25. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 18 ustawy zmienianej w art. 20 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 18 ustawy zmienianej w art. 20, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane na podstawie tych przepisów.

Art. 26. Przepisy art. 5–11, art. 12 pkt 2 i 3 oraz art. 13–19 stosuje się:

- 1) w zakresie stron internetowych podmiotów publicznych nieopublikowanych przed dniem 23 września 2018 r. – od dnia 23 września 2019 r.;
- 2) w zakresie stron internetowych podmiotów publicznych opublikowanych przed dniem 23 września 2018 r. – od dnia 23 września 2020 r.;
- 3) w zakresie aplikacji mobilnych podmiotów publicznych – od dnia 23 czerwca 2021 r.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik
do ustawy
z dnia ...

**WYMAGANIA DLA DOSTĘPNOŚCI TREŚCI INTERNETOWYCH 2.0
STOSOWANE DLA STRON INTERNETOWYCH I APLIKACJI MOBILNYCH
W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Lp.	Zasada	Wytyczne	Kryterium sukcesu	Poziom	
1	1 – Postrzegalność	1.1 – Alternatywa w postaci tekstu	1.1.1 - Treść nietekstowa	A	
2		1.2 – Dostępność mediów zmiennych w czasie	1.2.1 - Tylko audio oraz tylko wideo (nagranie)	A	
3			1.2.2 - Napisy rozszerzone (nagranie)	A	
4			1.2.3 - Audiodeskrypcja lub alternatywa dla mediów (nagranie)	A	
5			1.2.5 – Audiodeskrypcja (nagranie)	AA	
6			1.3 – Możliwość adaptacji – odpowiednia (zrozumiała) prezentacja zawartości	1.3.1 - Informacje i relacje	A
7		1.3.2 - Zrozumiała kolejność		A	
8		1.3.3 - Właściwości zmysłowe		A	
9		1.4 – Możliwość rozróżnienia - ułatwienie percepcji treści	1.4.1 - Użycie koloru	A	
10			1.4.2 - Kontrola odtwarzania dźwięku	A	
11			1.4.3 - Kontrast (minimalny)	AA	
12			1.4.4 - Zmiana rozmiaru tekstu	AA	
13			1.4.5 - Tekst w postaci grafiki	AA	
14	2 – Funkcjonalność	2.1 – Dostępność z klawiatury	2.1.1 - Klawiatura	A	
15			2.1.2 - Brak pułapki na klawiaturę	A	
16		2.2 – Wystarczająca ilość czasu	2.2.1 - Możliwość dostosowania czasu	A	
17			2.2.2 - Wstrzymywanie (pauza), zatrzymywanie, ukrywanie	A	
18		2.3 – Ataki padaczki - migotanie	2.3.1 - Trzy błyski lub wartości poniżej progu	A	
19		2.4 – Możliwość nawigacji	2.4.1 - Możliwość pominięcia bloków	A	
20			2.4.2 - Tytuły stron	A	
21			2.4.3 - Kolejność fokusu	A	
22			2.4.4 - Cel linku (w kontekście)	A	
23			2.4.5 - Wiele sposobów na zlokalizowanie strony	AA	
24			2.4.6 - Nagłówki i etykiety	AA	
25			2.4.7 - Widoczny fokus	AA	
26		3 – Zrozumiałość	3.1 – Możliwość odczytania	3.1.1 - Język strony	A
27				3.1.2 - Język części	AA

Lp.	Zasada	Wytyczne	Kryterium sukcesu	Poziom
28		3.2 – Przewidywalność	3.2.1 - Po oznaczeniu fokusem	A
29			3.2.2 - Podczas wprowadzania danych	A
30			3.2.3 - Konsekwentna nawigacja	AA
31			3.2.4 - Konsekwentna identyfikacja	AA
32		3.3 – Pomoc przy wprowadzaniu informacji	3.3.1 - Identyfikacja błędu	A
33			3.3.2 - Etykiety lub instrukcje	A
34			3.3.3 - Sugestie korekty błędów	AA
35			3.3.4 - Zapobieganie błędom (kontekst prawny, finansowy, związany z podawaniem danych)	AA
36		4 – Kompatybilność	4.1 – Kompatybilność	4.1.1 - Parsowanie
37	4.1.2 - Nazwa, rola, wartość			A

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel regulacji

Celem projektowanej ustawy jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2016/2102”.

Dyrektywa 2016/2102 nakazuje zwiększenie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego w oparciu o wspólne wymogi dostępności. Przyjęcie zharmonizowanych wymagań powinno poprawić konkurencyjność podmiotów zajmujących się programowaniem i projektowaniem stron internetowych lub aplikacji mobilnych, a także zmniejszyć koszty ponoszone przez organy sektora publicznego związane z zapewnieniem dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych. W efekcie, dzięki możliwości zapewnienia pełniejszej i skuteczniejszej dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych, obywatele skorzystają na szerszym dostępie do usług i informacji prezentowanych przez organy sektora publicznego, co z kolei bezpośrednio przyczyni się do łatwiejszego korzystania z przysługujących im praw.

Projekt ustawy wpisuje się także w założenia rządowego programu Dostępność Plus ustanowionego uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Dostępność Plus, którego głównym celem jest podniesienie jakości życia i zapewnienie niezależności obywateli, którzy ze względu na stan zdrowia, wiek czy niepełnosprawność napotykać na ograniczenia mobilności i percepcji w życiu codziennym. Program Dostępność Plus zapewnia poprawę dostępności przestrzeni publicznej oraz produktów i usług w aspekcie architektonicznym, informacyjnym i komunikacyjnym. Jego cele szczegółowe zostały zdefiniowane wokół trzech filarów dotyczących stworzenia ram prawnych i instytucjonalnych dla wdrażania dostępności, poprawy dostępności fizycznej, cyfrowej i usług oraz wykorzystania dostępności produktów i usług do zwiększania przewagi konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw, w tym także na rynkach międzynarodowych.

Z uwagi na fakt, iż obecnie informacje przekazywane drogą elektroniczną stanowią

istotną część całości przepływu informacji, niniejszy projekt ustawy stanowić będzie jeden z najistotniejszych filarów wsparcia osób niepełnosprawnych. Zauważyć należy, iż dla coraz większej liczby obywateli informacje przekazywane za pośrednictwem Internetu, również te o charakterze lokalnym, stanowią główne narzędzie umożliwiające kontakt z administracją publiczną, sektorem prywatnym itd.

Projekt ustawy wpisuje się także w realizację postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r., ratyfikowanej przez Polskę w dniu 6 września 2012 r. (Dz. U. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), która zobowiązuje strony do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu m.in. do technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, do opracowywania, ogłaszania i monitorowania oraz wdrażania minimalnych standardów i wytycznych w sprawie dostępności urządzeń i usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych oraz do popierania dostępu osób niepełnosprawnych do nowych technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, w tym dostępu do Internetu.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła pod koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln (dokładnie 4 697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych stanowiła wówczas 12,2% ludności kraju. Liczbę tę można powiększyć o część osób starszych, które choć nie mają poczucia przynależności do grupy osób niepełnosprawnych i się z tą grupą nie identyfikują, to stawiane są przed tymi samymi wyzwaniami co osoby niepełnosprawne, szczególnie podczas wykonywania czynności związanych z używaniem narządu wzroku czy motoryki. Przyznać trzeba, że choć nie każda niepełnosprawność powoduje powstawanie barier czy utrudnień w dostępie do informacji i usług prezentowanych drogą elektroniczną, to można oszacować, że w Polsce istnieje prawdopodobnie grupa ok. 2–3 mln osób, które mogą mieć trudności, a w niektórych przypadkach znaleźć się w sytuacji całkowitej bezradności, wobec coraz powszechniejszego wymogu wymiany informacji i dostępu do usług drogą elektroniczną.

W związku z faktem, że nie istnieje jednorodna grupa osób niepełnosprawnych mających te same potrzeby i możliwości, trudno jest znaleźć jedno rozwiązanie umożliwiające tym osobom łatwy dostęp do informacji prezentowanych drogą

elektroniczną. Zauważyć należy, iż część osób niepełnosprawnych wykorzystuje do tego specjalistyczne narzędzia wspierające, np. czytniki ekranu, programy powiększające czy zmieniające kolorystykę ekranu, część osób potrzebuje specjalistycznych urządzeń, np. specjalne klawiatury czy myszki uruchamiane ruchem głowy, natomiast część z nich potrzebuje, by prezentowane na ekranie komputera czy urządzenia mobilnego informacje były napisane językiem zrozumiałym albo by w każdej sytuacji miały one odpowiednio dużo czasu na podjęcie działań, bez konieczności wykonania ich w zbyt krótkim czasie.

Głównym celem dyrektywy 2016/2102 jest spowodowanie zapewnienia przez państwa członkowskie, by strony internetowe i aplikacje mobilne podmiotów publicznych były postrzegalne, funkcjonalne, zrozumiałe i kompatybilne. W tym celu dyrektywa 2016/2102 przewiduje konieczność doprowadzenia ich do zgodności z wymogami dostępności zawartymi w normie europejskiej EN 301 549 V1.1.2 (pkt 9, 10 i 11).

Na świecie obowiązują obecnie dwa główne zbiory zasad dotyczących dostępności informacji prezentowanych drogą elektroniczną dla osób niepełnosprawnych – obowiązujący w USA zestaw zasad „Section 508” oraz powszechnie stosowany w Europie „Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.0)”, zwany dalej „WCAG 2.0”, który zyskał status międzynarodowej normy ISO/IEC 40500:2012.

Unia Europejska w normie EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) uwzględniła całość zaleceń WCAG 2.0, co oznacza, że wymagania dostępności cyfrowej zawarte w dyrektywie 2016/2102 w istocie nakazują spełnienie przez strony internetowe lub aplikacje mobilne podmiotów publicznych zaleceń WCAG 2.0.

II. Stan rzeczywisty prawa krajowego w dziedzinie regulacji

Zauważyć należy, iż aktualnie w polskim porządku prawnym wymagania WCAG 2.0 zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), zwanym dalej „rozporządzeniem KRI”. Jednak zgodnie z § 19 tego rozporządzenia wymagania te odnoszą się do systemu teleinformatycznego służącego do prezentacji zasobów informacji podmiotu realizującego zadania publiczne.

Rozporządzenie KRI nakazuje spełnienie ww. wymagań w terminie 3 lat od jego wejścia w życie, a więc do połowy 2015 r. Oznacza to zatem, iż systemy teleinformatyczne podmiotów realizujących zadania publiczne, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 oraz z 2018 r. poz. 1000, 1544 i 1669), powinny być zgodne z wymaganiami WCAG 2.0.

Praktyka pokazuje jednak, że jedynie ok. 50% stron internetowych podmiotów publicznych spełnia te wymagania.

Drugim aktem prawnym odwołującym się do wymagań WCAG 2.0 jest rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących świadczenia udogodnień dla osób niepełnosprawnych przez dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych (Dz. U. poz. 464), zwane dalej „rozporządzeniem MAiC”, zgodnie z którym dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych powinien dostosować swoją stronę internetową i udostępniać za jej pośrednictwem informacje zgodnie z WCAG 2.0. Obowiązek ten wszedł w życie po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia MAiC.

Powyższe jednoznacznie wskazuje, iż obowiązek zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych, zgodnie z zaleceniami WCAG 2.0, nie jest obowiązkiem zupełnie nowym, narzuconym przez dyrektywę 2016/2102 i powinien on już funkcjonować w przestrzeni publicznej, a przynajmniej część stron internetowych podmiotów publicznych objętych zakresem niniejszego projektu ustawy powinna być zgodna z zaleceniami WCAG 2.0.

III. Wyjaśnienie zaleceń WCAG 2.0, w tym opis załącznika do projektu ustawy, zawierającego wymagania dla dostępności treści internetowych 2.0 stosowane dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych

Struktura zasad WCAG 2.0, które można również określić jako zalecenia dla osób tworzących informacje i usługi prezentowane w Internecie, jest stosunkowo przejrzysta i czytelna. Podstawą jest dążenie do zachowania czterech podstawowych zasad, których spełnienie daje pewność, że osoby o różnych rodzajach niepełnosprawności, korzystające bądź niekorzystające z narzędzi wspierających, ułatwiających im dostęp do informacji w postaci elektronicznej, będą mogły dotrzeć do prezentowanych

w Internecie informacji i skorzystać z oferowanych usług.

Cztery zasady, o których mowa wyżej to:

- 1) funkcjonalność – czyli wymaganie, by prezentowana informacja była w pełni dostępna zarówno za pomocą klasycznych metod, np. wyświetlana na ekranie komputera, ale również odczytywana w całości za pomocą możliwie najszerszej liczby narzędzi wspierających – przez czytnik ekranu osoby niewidomej, możliwa do odczytania na tablecie, smartfonie, możliwa do odczytania w programach powiększających dla osób słabowidzących itp.;
- 2) kompatybilność – czyli sposób prezentowania informacji musi być zaprojektowany i wykonany tak, by umożliwiał współpracę z maksymalnie dużą gamą terminali użytkownika i narzędzi wspierających lub tak, by posiadał on odpowiednie alternatywy umożliwiające taką współpracę. Konieczna jest też dbałość o pełną zgodność ze standardami programistycznymi;
- 3) postrzegalność – czyli prezentowanie informacji w sposób umożliwiający ich postrzeganie za pomocą zmysłów. Należy mieć na uwadze, że nie wszyscy użytkownicy stron internetowych posługują się tymi samymi zmysłami, w związku z czym zasada postrzegalności stawia wymaganie, by informacja była dostępna za pomocą różnych zmysłów;
- 4) zrozumiałość – czyli zapewnienie by wszelkie prezentowane informacje, jak i sposób dotarcia do nich, były zrozumiałe dla każdego użytkownika. Użytkownik nie może być zaskakiwany sposobem prezentacji informacji, a w przypadku informacji o szczególnej wadze musi otrzymać wszelkie rady i dodatkowe informacje umożliwiające ewentualne skorzystanie z funkcjonalności związanych z prezentowaną informacją (np. w przypadku formularzy bankowych, formularzy związanych z danymi osobowymi itp.).

Zasady te znajdują odzwierciedlenie w załączniku do projektu ustawy określającym wymagania dla dostępności treści internetowych 2.0 stosowane dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Wymagania te są spójne z wymaganiami Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.0) dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, których spełnienie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, tj. spełnienia obowiązku wynikającego

z art. 5 projektu ustawy, a tym samym, co należy raz jeszcze podkreślić, spełnienia wymagań określonych w normie europejskiej EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) – pkt 9, 10 i 11.

W praktyce wypełnienie powyższego obowiązku oznacza, iż strona internetowa lub aplikacja mobilna powinna spełniać wszystkie kryteria sukcesu określone w załączniku do projektu ustawy.

Zauważyć należy, iż wymagania określone w załączniku do projektu ustawy odpowiadają dotychczasowym wymaganiom określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI oraz w załączniku nr 6 do rozporządzenia MAiC. Zostały one jednak uzupełnione o dodatkowe wymaganie zawarte w kryterium sukcesu 1.2.5, które nie było uwzględnione w rozporządzeniu KRI ani w rozporządzeniu MAiC. Wymagania dla dostępności treści internetowych 2.0 stosowane dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, zawarte w załączniku do niniejszego projektu ustawy, oraz zalecenia WCAG 2.0, a co za tym idzie norma EN 301 549 V1.1.2 (2015-04), obejmują wymaganie dodania audiodeskrypcji do materiałów multimedialnych, z uwagi na postęp technologiczny, jak i ciągły wzrost liczby osób zajmujących się problematyką dostępności cyfrowej.

IV. Szczegółowy opis proponowanych zmian

W art. 1 projektu ustawy określony został zakres przedmiotowy regulacji. W art. 2 projektu ustawy określony został natomiast zakres podmiotowy projektowanej ustawy. Zaproponowany, tak szeroki, zakres podmiotowy przedmiotowej regulacji, wynika z konieczności wdrożenia przepisów dyrektywy 2016/2102, na gruncie której w zakres używanego pojęcia „organu sektora publicznego” wchodzi także „podmiot prawa publicznego”, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), a który został wdrożony do polskiego porządku prawnego w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215). W związku z powyższym, a także biorąc pod uwagę konieczność objęcia przedmiotową regulacją wszystkich „organów sektora publicznego”, zdecydowano się na przedstawioną konstrukcję przepisu zawartego

w art. 2, określając zbiór tych podmiotów jako „podmioty publiczne”.

Ponadto ze względu na fakt, iż projekt ustawy reguluje kwestie związane z treściami publikowanymi w Internecie, powinna również istnieć możliwość spowodowania dostępności cyfrowej tych informacji. Zauważyć należy, iż część informacji publikowanych w Internecie przez podmioty publiczne objęte zakresem projektu ustawy zamieszczana jest np. na portalach społecznościowych. W takich przypadkach publikujący może nie mieć wystarczającej kontroli nad formą prezentowania informacji, ani może nie móc zagwarantować dostępności cyfrowej publikowanej treści, a trudno byłoby zakazać korzystania z tej formy publikacji. Dlatego też projekt ustawy ogranicza obowiązek zachowania dostępności cyfrowej publikowanych informacji jedynie do „środowiska umożliwiającego zapewnienie dostępności cyfrowej treści”.

Artykuł 3 projektu ustawy zawiera wyłączenia podmiotowe i przedmiotowe jej stosowania. W ust. 1, zgodnie z dyrektywą 2016/2102, zawarto wyłączenia podmiotowe, tj. ustawy nie stosuje się do dostawców usług medialnych, o których mowa w art. 1a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414 i 2111 oraz z 2018 r. poz. 650, 915 i 1717) oraz organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650, 723 i 1365), chyba że prowadzą one działalność w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 6, 7 oraz 10 tej ustawy, czyli działalność na rzecz osób niepełnosprawnych bądź osób w wieku emerytalnym oraz ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219).

Wyłączenie dotyczące nadawców mediów publicznych wynika wprost z dyrektywy 2016/2102, jednak należy podkreślić, że w szerokim kontekście działań mających na celu zwiększanie dostępności dla osób niepełnosprawnych tworzenie dostępnych stron internetowych przez nadawców medialnych jest ważne i należałoby traktować to jako dobrą praktykę. Nadawcy mediów publicznych są obowiązani innymi przepisami do publikowania części nadawanych materiałów w sposób dostępny. Informacje o takich programach publikują na stronach internetowych, w związku z czym logicznym byłoby zapewnienie ich dostępności cyfrowej.

Ustęp 2 w art. 3 projektu ustawy zawiera wyłączenia spod obowiązku zapewnienia

dostępności cyfrowej następujących elementów stron internetowych i aplikacji mobilnych:

- 1) multimediiów nadawanych na żywo, które są przedmiotowo wskazane, jako wyłączone przez dyrektywę 2016/2102. Spowodowanie dostępności cyfrowej multimediiów nadawanych na żywo jest możliwe, ale jest skomplikowane technicznie oraz jest kosztowne. Nie oznacza to jednak, że tak utworzone materiały publikowane w Internecie pozostaną niedostępne – zgodnie z wymaganiami dostępności cyfrowej podmiot publiczny będzie obowiązany do spowodowania dostępności cyfrowej opublikowanego materiału multimedialnego nadawanego na żywo, zgodnie z art. 18 projektu ustawy. Należy tutaj zaznaczyć, że w przypadkach szczególnie ważnych transmisji na żywo, jak np. oficjalne wystąpienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej czy Prezesa Rady Ministrów, dobrą praktyką powinno być zawsze nadawanie ich w formie dostępnej cyfrowo (w szczególności z napisami oraz z tłumaczem języka migowego);
- 2) multimediiów opublikowanych przed dniem 23 września 2020 r. – gdyż zapewnienie dostępności cyfrowej wiązałoby się ze znaczącymi nakładami technicznymi, organizacyjnymi i finansowymi, bardzo trudnymi do oszacowania ze względu na ogromną liczbę takich elementów;
- 3) dokumentów tekstowych i tekstowo-graficznych, dokumentów utworzonych w programach przeznaczonych do tworzenia prezentacji lub arkuszy kalkulacyjnych, opublikowanych przed dniem 23 września 2018 r., chyba że ich zawartość jest niezbędna do realizacji bieżących zadań podmiotu publicznego – konieczność tego wyłączenia wynika z dużej liczby takich plików, występujących powszechnie praktycznie na wszystkich stronach internetowych podmiotów publicznych. Wskazane w pkt 3 rodzaje dokumentów zostały uznane przez projektodawcę za wyczerpujące określenie pojęcia „plików dokumentów biurowych”, o których mowa w dyrektywie 2016/2102;
- 4) map internetowych oraz map interaktywnych, w tym geoportali – mapy są elementami wizualnymi bardzo trudnymi do udostępnienia cyfrowo, zwłaszcza mapy interaktywne (takie jak na przykład Google Maps czy mapy, na których można obserwować przemieszczanie się pociągów czy samolotów). Istotnym elementem ograniczającym to wyłączenie jest obowiązek udostępnienia istotnych informacji tekstowych, np. położenia geograficznego, które niosą takie mapy. Chodzi o to, by

- np. umieszczony na mapie adres był przedstawiony w sposób dostępny cyfrowo;
- 5) treści będących w posiadaniu podmiotu publicznego, które nie zostały przez niego lub na jego rzecz wytworzone, lub nabyte, albo których dostosowanie do wymagań dostępności cyfrowej wymaga modyfikacji, do której ten podmiot publiczny nie jest uprawniony – co oznacza, że np. dokumenty przesyłane do publikacji na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej podmiotu publicznego od innego podmiotu, na który nie ma on wpływu (otrzymane materiały nie są finansowane z budżetu podmiotu publicznego, podmiot publiczny nie ma kontroli nad ich treścią i sposobem przygotowania, itp.), nie muszą być przez niego publikowane w dostępnej cyfrowo formie. To podmiot, który je wysłał (o ile mieści się w zakresie podmiotowym przedmiotowej regulacji), powinien zadbać o to, by przesłane materiały mogły zostać opublikowane w dostępnej cyfrowo formie. Ten przepis obejmuje również np. napisane ręcznie i publikowane w formie skanu oświadczenia majątkowe, w przypadku których wykluczona jest jakakolwiek próba interpretacji i alternatywnego przedstawienia zawartości. Należy mieć jednak na uwadze fakt, że publikowanie w sposób dostępny cyfrowo wszystkich treści (jeśli jest to możliwe i racjonalne), bez względu na ich źródło powinno być uznane za dobrą praktykę;
 - 6) treści dostępnych przez intranet i ekstranet, opublikowanych przed dniem 23 września 2019 r. i niepoddawanych od tego czasu przebudowom i zmianom, polegającym w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji, albo zmianie sposobu publikowania informacji. Oznacza to, że jeśli podmiot publiczny decyduje się na znaczącą przebudowę swojego intranetu czy ekstranetu, to jest zobowiązany dostosować jego całość do wymagań dostępności cyfrowej;
 - 7) treści prezentujących dzieła sztuki i zabytki w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 i 2245), materiały archiwalne w rozumieniu ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357, 398 i 650), muzealia w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2018 r. poz. 720 i 1669) oraz materiały biblioteczne w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2018 r. poz. 574 i 1669), których nie można przedstawić w sposób dostępny cyfrowo, gdyż utworzenie dostępnej cyfrowo prezentacji: wiązałoby się z utratą autentyczności powielanego elementu, lub nie jest

możliwe z przyczyn technicznych, lub koszty wytworzenia takiej prezentacji byłyby zbyt wysokie – wyłączenie to ma szczególne znaczenie w przypadku stron internetowych lub aplikacji mobilnych muzeów, archiwów i bibliotek, które prowadzą masową cyfryzację swoich zasobów, jednak tworzenie dostępnych cyfrowo elementów jest bardzo trudne lub niemożliwe;

- 8) treści, które nie są wykorzystywane do realizacji bieżących zadań podmiotu publicznego oraz nie były po dniu 23 września 2019 r. uaktualnianie lub poddawane przebudowom i zmianom, polegającym w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji albo na zmianie sposobu publikowania informacji – intencją jest objęcie wymaganiem dostępności jedynie nowych bądź niedawno przebudowywanych stron internetowych, natomiast wyłączenie tych, których „cykl życia” już się skończył. Są to np. strony, które były tworzone w ramach realizacji konkretnych projektów, które mają datę zakończenia, po której już nie będą aktualizowane. Dzięki temu podmioty publiczne nie będą miały obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej takich stron internetowych lub aplikacji mobilnych.

Intencją projektu jest, aby możliwość wyłączenia poszczególnych elementów była traktowana jak wyjątek, a nie jako reguła. Należy też mieć na uwadze fakt, że obecnie obowiązuje rozporządzenie KRI co oznacza, że elementy wyłączone spod przepisów niniejszej ustawy, ze względu na moment ich powstania lub publikacji, i tak w większości powinny być dostępne cyfrowo, zgodnie z wymaganiami WCAG 2.0.

W art. 4 projektu ustawy zawarty został słowniczek pojęć ustawowych. Jedną z najważniejszych definicji jest definicja aplikacji mobilnej, zgodnie z którą jest to publicznie dostępne oprogramowanie z interfejsem dotykowym, zaprojektowane do wykorzystania na przenośnych urządzeniach elektronicznych, z wyłączeniem aplikacji przeznaczonych do użytku na przenośnych komputerach osobistych. Wskazanie „interfejsu dotykowego” oraz „przenośnych urządzeń elektronicznych” pozwala jednoznacznie wskazać rodzaj oprogramowania o które chodzi, i wykluczyć programy komputerowe, które są tworzone przez podmioty publiczne a nie są faktycznie aplikacjami mobilnymi.

Podobnie istotna jest definicja strony internetowej, zgodnie z którą jest to zbiór uporządkowanych logicznie, połączonych ze sobą przez nawigację oraz linki

elementów, prezentowanych za pomocą przeglądarki internetowej pod jednolitym adresem internetowym. Ta definicja jest konieczna ze względu na to, że w języku polskim dla oznaczenia tego pojęcia stosuje się również określenie „serwis internetowy”, zaś pojęcie „strona internetowa” mogłoby być przez niektórych zrozumiane jako „podstrona” serwisu internetowego.

Istotną jest również definicja multimediiów ze względu na wyłączenia niektórych ich rodzajów spod przepisów ustawy. Multimedia zostały określone jako dźwięk, wideo prezentowane również w sposób interaktywny lub połączenie tych form przekazu.

Artykuł 5 w ust. 1 projektu ustawy wyjaśnia, że aby spełnić wymagania dostępności cyfrowej należy zapewnić stronom internetowym i aplikacjom mobilnym postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i kompatybilność. W słowniczku pojęć ustawowych wyjaśniono znaczenie tych pojęć na gruncie przedmiotowej regulacji. W art. 5 ust. 2 projektu ustawy sprecyzowany został sposób zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych polegający na spełnieniu przez nie wymagań określonych w załączniku do ustawy, w którym zawarto informacje o wymaganiach dla dostępności treści internetowych 2.0 stosowanych dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, przez co jest on spójny z wymaganiami Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.0), z uwzględnieniem poziomu AA. Poziom A oraz AA wskazuje wagę wymagań dostępności cyfrowej – wymagania oznaczone jako „A” są fundamentalnymi wymaganiami, bez spełnienia których w ogóle nie można mówić o dostępności cyfrowej, natomiast spełnienie wymagań oznaczonych jako „AA” jest niezbędne po to, by każdy użytkownik był w stanie dotrzeć do publikowanych elektronicznie treści i z nich skorzystać.

W art. 6 projektu ustawy uregulowana została sytuacja, w której informacje publikowane na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej innej niż strona internetowa lub aplikacja mobilna podmiotu publicznego, powinny również zostać opublikowane na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej podmiotu publicznego. Celem tej regulacji jest zapewnienie dostępności cyfrowej wszelkich treści publikowanych przez podmiot publiczny. Jeżeli podmiot publiczny publikuje informacje na innej stronie internetowej lub, co jest teraz szczególnie powszechne, za pośrednictwem swojego konta na portalu społecznościowym, i jeśli z przyczyn

niezależnych od podmiotu publicznego informacja ta nie może zostać opublikowana w sposób dostępny cyfrowo, musi ona również zostać opublikowana na wybranej przez podmiot publiczny stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej, tak aby zapewnić jak najwyższy stopień dostępności cyfrowej informacji publikowanych przez podmiot publiczny. Ponieważ najbardziej znane portale społecznościowe udostępniają narzędzia umożliwiające zapewnienie minimum dostępności cyfrowej, to obowiązek powielenia w sposób dostępny cyfrowo opublikowanych tam informacji będzie ograniczony zapewne jedynie do ewentualnych, publikowanych tam większych treści.

Artykuł 7 projektu ustawy w ust. 1 zobowiązuje podmioty publiczne do zapewnienia alternatywnych sposobów przekazania informacji w każdym przypadku, gdy nie mogą być one dostępne cyfrowo. Jest to poszerzenie wymagań dyrektywy 2016/2102, która wspomina o „wskazaniu dostępnej alternatywy” jedynie „w stosownych przypadkach”. Podmiot jest zawsze zobowiązany do utworzenia dostępnej cyfrowo wersji niedostępnego cyfrowo elementu, a w przypadku gdy to nie jest możliwe, zgodnie z ust. 2, wskazania innej metody przekazania informacji (np. kontakt telefoniczny, mailowy, itp.). Celem takiego sformułowania jest doprowadzenie do stopniowej poprawy dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych, a także zapewnienie każdemu użytkownikowi dostępu do podstawowych informacji.

Zauważyć także należy, iż „dostępna alternatywa” jest pojęciem przewidzianym w zbiorze zasad WCAG 2.0. Zasadniczo odnosi się to najczęściej do innej formy dostępności cyfrowej, jak to ma miejsce np. w przypadku alternatywnych opisów zdjęć i innych elementów graficznych. Projekt ustawy kładzie nacisk na to, by podmiot najpierw starał się utworzyć taką dostępną cyfrowo alternatywę, a dopiero w momencie, gdy nie jest to możliwe, zaproponował jej inną formę, którą najczęściej będzie kontakt pisemny czy głosowy.

Pojęcie dostępnej alternatywy będzie miało zastosowanie w momencie, gdy użytkownik strony internetowej lub aplikacji mobilnej natrafi na niedostępne dla niego treści. Bez względu na to, jaka jest przyczyna ich niedostępności (nawet wynikająca z wyłączeń przedmiotowych, o których mowa w art. 3 ust. 2 projektu ustawy) podmiot publiczny będzie zobowiązany do udostępnienia informacji bądź funkcji niesionych przez te treści. Chodzi w szczególności o elementy graficzne, takie jak zdjęcia, plakaty czy skany dokumentów, ale może to dotyczyć i innych elementów, jak np. formularzy

internetowych.

Istotnym jest podkreślenie, że konieczność przedstawienia dostępnej alternatywy zobowiązuje wszystkie podmioty publiczne podlegające przepisom projektowanej ustawy, również te publikujące niedostępne cyfrowo treści, a powołujące się na uprawnienie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 projektu ustawy, do zapewnienia alternatywnych sposobów dostępu do publikowanych informacji. Oznacza to znaczący postęp, gdyż jest to ustawowa gwarancja możliwości pełnego dostępu do informacji publikowanych w Internecie, praktycznie dla wszystkich obywateli bez wyjątku i obejmująca wszystkie treści.

W art. 8 projektu ustawy uregulowana została sytuacja, w której podmiot publiczny może nie zapewnić dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych, jeśli zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej byłoby dla niego nadmiernym obciążeniem. Zauważyć jednak należy, iż z możliwości tej mogą skorzystać jedynie podmioty publiczne, których zadaniem publicznym nie jest prowadzenie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych lub osób starszych.

Należy podkreślić, że intencją ustawodawcy jest, by możliwość skorzystania z odstępstwa wychodziła naprzeciw, przede wszystkim, najmniejszym podmiotom publicznym, dla których wprowadzenie na stronach internetowych lub w aplikacjach mobilnych przewidzianych projektowaną ustawą zmian może spowodować powstanie niewspółmiernych kosztów i obciążeń organizacyjnych.

Wprowadzenie możliwości skorzystania z takiego odstępstwa nie powinno być sygnałem dla np. niewielkich wspólnot lokalnych, takich jak gminy, że nie muszą tworzyć dostępnych cyfrowo treści. Wręcz odwrotnie, intencją ustawodawcy jest zwiększanie dostępności cyfrowej, szczególnie wszędzie tam, gdzie dzięki temu poprawi się możliwość uzyskania najważniejszych informacji. Strony internetowe niewielkich podmiotów publicznych prezentują często bardzo istotne informacje i dlatego powinny zawsze być jak najbardziej dostępne dla wszystkich użytkowników.

W ust. 2 art. 8 projektu ustawy wymieniono te elementy i funkcje stron internetowych lub aplikacji mobilnych, które nie mogą podlegać odstępstwu przewidzianemu w ust. 1, co w praktyce oznacza, że te elementy muszą być zawsze dostępne cyfrowo dla użytkownika. Są nimi np. dane teleadresowe podmiotu publicznego, w tym link do Biuletynu Informacji Publicznej, jak i sam Biuletyn Informacji Publicznej, deklaracja

dostępności, nawigacja czy informacje dotyczące sytuacji kryzysowej, a także wszelkie formy kontaktu interaktywnego z podmiotem (zasadniczo chodzi tu o wszelkiego rodzaju formularze). Zdefiniowanie tego minimum wydaje się także niezbędne w kontekście programu Dostępność Plus, którego jednoznacznie określonym celem jest doprowadzenie do likwidacji wszelkich barier, na które mogą natrafiać w życiu codziennym osoby niepełnosprawne. Wymóg ten jest wzmocniony poprzez możliwość ewentualnego nałożenia kary na podmiot, który nie spełni tego wymagania (art. 19 ust. 1 pkt 3 projektu ustawy).

Jednocześnie, aby móc skorzystać z możliwości przewidzianej w ust. 1, konieczne jest przeprowadzenie przez podmiot publiczny i opublikowanie w deklaracji dostępności oceny zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej (o czym mowa w ust. 3 art. 8 projektu ustawy). Ocena ta obejmuje m.in. szacowanie kosztów niezbędnych do zapewnienia dostępności cyfrowej, liczbę użytkowników danej strony internetowej lub aplikacji mobilnej czy też okres aktualności niedostępnej cyfrowo treści. Można założyć, iż w przypadku rzetelnego przeprowadzenia takiej oceny, której wyniki zgodnie z ust. 4 będą dołączone do deklaracji dostępności, część podmiotów publicznych zdecyduje się jednak na poprawienie dostępności cyfrowej swoich stron internetowych lub aplikacji mobilnych. Konieczność przedstawienia takiego dokumentu w deklaracji dostępności, czyli faktycznie poddania go społecznej kontroli, może wpłynąć na ograniczenie liczby podmiotów próbujących korzystać z możliwości przewidzianych w ww. art. 8 ust. 1.

Minister Cyfryzacji przygotuje i opublikuje dobre praktyki, w których zawarte będą informacje na temat tego, w jaki sposób należy przeprowadzić ocenę niezbędną do skorzystania z możliwości przewidzianej w art. 8 ust. 1 projektu ustawy. Dokument ten będzie pomocny w należyтым wskazaniu, co może zostać uznane za podstawę oceny jako nadmiernego obciążenia, a co nie powinno. Pozwoli to uwzględnić nie tylko elementy finansowe, ale także jakościowe i ilościowe, w tym aspekty społeczne, co przyczyni się do objęcia całego zakresu elementów koniecznych dla uzasadnienia niezbędnego do podjęcia decyzji o realizacji lub odstąpieniu od zapewnienia dostępności cyfrowej.

Artykuł 9 projektu ustawy odnosi się faktycznie do najmniejszych podmiotów publicznych, dla których przewiduje możliwość przeniesienia konieczności

utrzymywania elementów obowiązkowo dostępnych na podmiot wyższego rzędu, przez ich umieszczenie na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, który musi zawsze być dostępny cyfrowo. Chodzi o to, żeby te informacje lub funkcjonalności, choć trudniejsze do znalezienia, nie pozostawały całkowicie poza zasięgiem osób niepełnosprawnych.

Artykuł 10 w ust. 1 projektu ustawy zobowiązuje podmioty publiczne do sporządzania, w sposób dostępny cyfrowo, deklaracji dostępności. Deklaracja dostępności to dokument, którego publikacja wymaga od podmiotu publicznego sprawdzenia dostępności cyfrowej swojej strony internetowej lub aplikacji mobilnej oraz stałego nadzoru nad tą dostępnością. Deklaracja dostępności stanowi ważne narzędzie informujące osoby niepełnosprawne o tym, czego mogą się spodziewać, korzystając z danej strony internetowej lub z danej aplikacji mobilnej.

Ustępy 2 i 3 ww. artykułu określają, przez odwołanie się do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1523 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej wzór oświadczenia w sprawie dostępności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 103), zwanej dalej „decyzją wykonawczą 2018/1523”, wzór deklaracji dostępności oraz elementy, jakie musi ona zawierać. Zostały one określone w sekcji 1 załącznika do ww. decyzji wykonawczej i są to m.in. nazwa podmiotu publicznego, wskazanie strony internetowej lub aplikacji mobilnej, do której odnosi się przedmiotowa deklaracja, określenie poziomu dostępności (z podziałem na pełną i częściową dostępność, a także niedostępność), konieczność wskazania treści niedostępnych zarówno na mocy przepisów ustawy, a także w wyniku zastosowania uprawnienia, o którym mowa w art. 8 ust. 1 projektu ustawy, wraz ze wskazaniem alternatywnych sposobów dostępu do tych informacji. Deklaracja dostępności powinna także zawierać pouczenie o możliwości złożenia skargi, wraz ze wskazaniem organów właściwych do jej rozpatrzenia.

Ponadto, zgodnie z możliwością przewidzianą w art. 4 ust. 2 decyzji wykonawczej 2018/1523, w art. 10 ust. 4 projektu ustawy dodatkowo określono jakie jeszcze elementy, zdaniem projektodawcy, powinny znaleźć się w deklaracji dostępności. Są to przede wszystkim informacje o:

- 1) dacie publikacji strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
- 2) dacie ostatniej aktualizacji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, po dokonaniu istotnej zmiany jej zawartości;
- 3) sposobie lub linku do informacji o sposobie, na podstawie którego dokonana została ocena dostępności cyfrowej;
- 4) danych teleadresowych siedziby podmiotu publicznego, wraz ze wskazaniem danych kontaktowych osoby wyznaczonej do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej w tym podmiocie publicznym;
- 5) skrótach klawiszowych utworzonych na stronie internetowej lub w aplikacji mobilnej służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej lub aplikacji mobilnej i uruchamianiu dostępnych na nich funkcji;
- 6) dostępności architektonicznej dla osób niepełnosprawnych siedziby podmiotu publicznego;
- 7) dostępności tłumacza języka migowego za pomocą środków komunikacji elektronicznej albo informację o jej braku wraz z informacją o metodach umożliwiających skorzystanie z tej funkcji;
- 8) linku do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej, w przypadku posiadania aplikacji mobilnej;
- 9) możliwości powiadomienia podmiotu publicznego o braku dostępności cyfrowej, o którym mowa w art. 18 ust. 1 projektu ustawy;
- 10) linku do strony internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

W ocenie projektodawcy najbardziej istotnymi elementami, z perspektywy użytkownika, a szczególnie użytkownika niepełnosprawnego czy osoby starszej, są: wskazanie poziomu dostępności strony internetowej lub aplikacji mobilnej, wskazanie elementów, które są niedostępne, dane kontaktowe osób właściwych w sprawach dostępności cyfrowej w podmiocie publicznym, informacja na temat użycia skrótów klawiszowych służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej i uruchamianiu dostępnych na niej funkcji.

Należy podkreślić, że niezwykle istotnym obowiązkiem nakładanym na podmiot publiczny jest ww. wskazanie danych kontaktowych osób właściwych w sprawach dostępności cyfrowej. Nie oznacza to konieczności tworzenia nowych miejsc pracy, wymaga jednak powierzenia jednemu z pracowników obowiązku kontaktów z osobami niepełnosprawnymi zgłaszającymi się do urzędu m.in. w kwestiach dostępności

cyfrowej.

Z punktu widzenia użytkownika, istotnym elementem jest także pouczenie o możliwości złożenia skargi, wraz z obowiązkiem wskazania organu odpowiedzialnego za jej rozpatrzenie.

Zgodnie z założeniami programu Dostępność Plus, deklaracja dostępności zawierać będzie także informacje o dostępności architektonicznej dla osób niepełnosprawnych budynku będącego siedzibą podmiotu publicznego. W niektórych, szczególnych przypadkach, np. podmiotów publicznych posiadających dużą liczbę filii czy biur, decyzję o tym, o którym budynku będzie mowa w informacji o dostępności architektonicznej, podejmie sam podmiot. Należy podkreślić, że informacje o dostępności architektonicznej mają odnosić się jedynie ogólnie do ewentualnych ułatwień architektonicznych takich jak podjazdy, platformy schodowe, oznaczenia dla osób niewidomych czy słabowidzących, odpowiednio przygotowane toalety, a nie do szczegółowych danych o rozplanowaniu pomieszczeń w danym budynku.

Ważnym elementem wspierającym osoby głuche, które mają poważne trudności w kontaktach z urzędami publicznymi będzie obowiązek przedstawienia informacji o ewentualnej możliwości porozumienia się z podmiotem przez tłumacza języka migowego i innych informacji mogących mieć istotne znaczenie dla głuchych.

Konieczne będzie również umieszczenie w deklaracji dostępności linku do strony internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich.

W ust. 5 nałożony został na podmiot publiczny obowiązek umieszczenia w deklaracji dostępności informacji o miejscu, z którego możliwe jest pobranie aplikacji mobilnych utworzonych przez podmiot publiczny. Obowiązek ten jest niezbędny, aby umożliwić ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji przeprowadzanie monitoringu zapewnienia dostępności cyfrowej aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Ponieważ w deklaracji dostępności należy zadeklarować poziom dostępności strony internetowej lub aplikacji mobilnej, art. 10 ust. 4 pkt 3 projektu ustawy nakazuje podanie sposobu, w jaki została oceniona dostępność cyfrowa. Najlepiej, by był to raport z badania dostępności cyfrowej przygotowany przez ekspertów w dziedzinie dostępności. Jednakże w każdym przypadku, zgodnie z ww. ust. 4 pkt 3, podmiot publiczny powinien poinformować o tym na jakiej podstawie określił poziom dostępności swojej strony internetowej czy aplikacji mobilnej. Może to być informacja

o tym, że zostało przeprowadzone wewnętrzne sprawdzenie zgodności z wymaganiami WCAG 2.0, albo że sprawdzenie to przeprowadził zatrudniony ekspert. Taka informacja pozwoli w istotnym stopniu zrozumieć wiarygodność informacji zawartych w deklaracji dostępności.

Deklaracja dostępności powinna również zawierać ewentualną szczegółową informację o podstawach, na których podmiot publiczny ocenił, że doprowadzenie do pełnej dostępności wszystkich elementów swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych byłoby nadmiernym obciążeniem, o czym mowa w art. 8 ust. 1 i 4 projektu ustawy.

Zgodnie z decyzją wykonawczą 2018/1523 w art. 10 ust. 6 projektu ustawy wprowadzony został przepis, zgodnie z którym deklaracja dostępności może zawierać także informacje, o których mowa w pkt 1, 2, 5 i 7 w sekcji 2 załącznika do ww. decyzji wykonawczej, tj. m.in. o środkach zaradczych, które podmiot publiczny zamierza podjąć w celu rozwiązania kwestii niedostępnych treści, zamiaru osiągnięcia wyższego poziomu dostępności niż wymagany prawem oraz o wszelkich innych treściach uznanych za stosowne.

W art. 10 ust. 7 projektu ustawy określone zostały miejsca publikacji deklaracji dostępności. Jest to szczególnie istotne dla deklaracji dostępności aplikacji mobilnych. O ile w przypadku deklaracji dostępności strony internetowej jasnym jest, że musi się ona znaleźć na tej samej stronie internetowej, o tyle w przypadku deklaracji dostępności aplikacji mobilnej powinna ona znaleźć się na wybranej spośród posiadanych przez podmiot publiczny stron internetowych. Obowiązek ten wynika z faktu, iż dodanie deklaracji dostępności do samej aplikacji mobilnej może być zbyt kosztowne. Konieczne jest zatem przesunięcie terminu ze względu na stosunkowo wysoki koszt zmiany elementów już istniejących (lub projektowanych w tej chwili) aplikacji. Zauważyć należy, iż zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt 2 aplikacje mobilne utworzone po dniu 23 czerwca 2021 r. powinny również zawierać deklarację dostępności. Oznacza to, że nowe aplikacje mobilne będą musiały zawierać tę deklarację, a podmioty publiczne będą miały wystarczająco dużo czasu na to, by odpowiednio te aplikacje zaprojektować, bez konieczności ponoszenia nadmiernych, dodatkowych kosztów.

W art. 10 ust. 8 projektu ustawy zawarty został obowiązek umieszczenia linku do opublikowanej deklaracji dostępności w sposób umożliwiający dostęp do niego użytkownikowi podczas nawigacji po stronie internetowej. Umożliwi to użytkownikowi

dotarcie do deklaracji dostępności z każdej zakładki czy podstrony głównej strony internetowej podmiotu publicznego.

Z kolei w art. 10 ust. 9 projektu ustawy zawarty został obowiązek umieszczenia linku do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej, w miejscu z którego można pobrać tę aplikację. Jest to niezbędne ze względu na umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji utworzenia wykazu wszystkich aplikacji mobilnych w celu prowadzenia monitoringu zapewnienia dostępności cyfrowej.

Artykuł 11 projektu ustawy nakazuje regularny, coroczny (do 31 marca każdego roku) przegląd informacji zawartych w deklaracjach dostępności, zobowiązując podmiot publiczny do jej aktualizacji niezwłocznie również w sytuacji, gdy strona internetowa lub aplikacja mobilna została poddana zmianom mogącym mieć wpływ na jej dostępność cyfrową.

W art. 12 projektu ustawy określone zostały zadania ministra właściwego do spraw informatyzacji w zakresie realizacji obowiązków wynikających z projektu ustawy. Zgodnie z pkt 1–6 ww. artykułu minister właściwy do spraw informatyzacji sprawuje nadzór nad stosowaniem przepisów ustawy, monitoruje zapewnienie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, sporządza i przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie z wyników tego monitorowania, prowadzi działania informacyjne oraz programy edukacyjne na rzecz poszerzania wiedzy i budowania świadomości z zakresu dostępności cyfrowej, udostępnia informacje i dobre praktyki dotyczące sporządzania oceny zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, a także prowadzi stronę internetową poświęconą sprawom związanym z dostępnością cyfrową. Na stronie tej zebrane będą wszelkie informacje mogące mieć znaczenie dla dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Wspomniany wyżej obowiązek monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych, nałożony przepisami dyrektywy 2016/2102 na każde państwo członkowskie, umożliwi porównanie postępów w tworzeniu dostępnej dla wszystkich przestrzeni cyfrowej w poszczególnych państwach UE. Monitorowanie zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych odbywać się będzie zgodnie z metodyką monitorowania określoną w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1524 z dnia 11 października

2018 r. ustanawiającej metodykę monitorowania i zasady przekazywania przez państwa członkowskie sprawozdań zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 108, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją wykonawczą 2018/1524”.

Z kolei prowadzenie szkoleń i akcji informacyjnych z zakresu dostępności cyfrowej, głównie za pomocą stosownej strony internetowej, pozwoli na upowszechnienie wiedzy w tym zakresie, a także przyczyni się do pełniejszego zrozumienia i ułatwi zastosowanie wymagań dostępności cyfrowej na stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych podmiotów publicznych. Minister właściwy do spraw informatyzacji będzie prowadził w sposób stały szkolenia zdalne w formie e-learningu bądź webinarów, zarówno dla pracowników podmiotów publicznych, jak i ekspertów w kwestiach dostępności cyfrowej.

Minister właściwy do spraw informatyzacji będzie prowadził stały nadzór nad dostępnością stron internetowych za pomocą narzędzi automatycznej weryfikacji. Narzędzia takie nie pozwalają na prawdziwą ocenę dostępności cyfrowej danej strony internetowej lub aplikacji mobilnej, pozwalają jednak na stwierdzenie z całą pewnością jej niedostępności. Dzięki temu możliwe będzie śledzenie na bieżąco stanu niedostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych oraz informowanie podmiotów o znalezionych błędach i weryfikacja ich likwidacji.

Zgodnie z art. 13 projektu ustawy, w ramach nadzoru nad stosowaniem przepisów ustawy, minister właściwy do spraw informatyzacji ma prawo składać wystąpienia do podmiotów publicznych w sprawach związanych z dostępnością cyfrową, w tym pytania o liczbę i o sposób załatwienia skarg złożonych na brak dostępności cyfrowej, oraz – w drodze decyzji administracyjnej – nakładać kary pieniężne w sprawach związanych z dostępnością cyfrową. Podmiot ma obowiązek odpowiedzieć w ciągu 30 dni.

Artykuł 14 projektu ustawy określa sposób sporządzania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji wykazów stron internetowych i aplikacji mobilnych w celu przeprowadzenia monitorowania zapewnienia dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, o którym mowa w art. 12 pkt 2. Wykaz adresów stron internetowych utworzony zostanie we współpracy z Naukową

i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym, w oparciu o przekazaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego listę podmiotów publicznych.

Wykaz adresów stron internetowych podmiotów publicznych publikowany będzie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji do dnia 30 kwietnia każdego roku, na prowadzonej przez niego stronie internetowej dotyczącej dostępności cyfrowej. Podmioty publiczne, zgodnie z art. 14 ust. 5 projektu ustawy, obowiązane będą do weryfikacji aktualności wykazów w zakresie swoich stron internetowych lub aplikacji mobilnych, oraz przesłania do ministra właściwego do spraw informatyzacji informacji o konieczności uzupełnienia ww. wykazów, w terminie 30 dni od dnia ich publikacji. Z kolei zgodnie z ust. 6, minister właściwy do spraw informatyzacji będzie również uzupełniać ww. wykazy, jeżeli uzyska informacje o istnieniu stron internetowych lub aplikacji mobilnych, które powinny podlegać monitoringowi zapewnienia dostępności cyfrowej, a nie zostały ujęte w ww. wykazach. Dzięki temu możliwe będzie ujęcie adresów stron internetowych i aplikacji mobilnych tych podmiotów, które się w niej nie znalazły, np. strony internetowe podmiotów publicznych, które nie znalazły się w rejestrach NASK. Dodatkowo podmioty publiczne będą zobowiązane (ust. 5) do weryfikowania i informowania ministra właściwego do spraw informatyzacji o ewentualnych nieprawidłowościach znalezionych w przedmiotowych wykazach, tj. o braku bądź istnieniu w nich stron internetowych, które nie powinny się tam znajdować.

Zgodnie z art. 15 projektu ustawy minister właściwy do spraw informatyzacji na podstawie wykazów, o których mowa w art. 14, oraz w oparciu o metodykę monitorowania, o której mowa w decyzji wykonawczej 2018/1524, wybiera strony internetowe oraz aplikacje mobilne, które podlegać będą monitorowaniu zapewnienia dostępności cyfrowej.

Zgodnie z art. 12 pkt 2 projektu ustawy monitorowanie zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych przeprowadzane będzie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji zgodnie z metodyką monitorowania określoną w decyzji wykonawczej 2018/1524. W związku z powyższym, w przepisach projektowanej ustawy nie ma potrzeby powielania przepisów zawartych w ww. decyzji wykonawczej, odnoszących się m.in. do

cykliczności monitorowania, poziomu doboru prób stron internetowych i aplikacji mobilnych itp., gdyż w sposób jednoznaczny i konkretny zostało to unormowane w przedmiotowej decyzji wykonawczej.

Artykuł 16 projektu ustawy przewiduje publikację na stronie podmiotowej BIP wyników monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Taka publikacja, zwłaszcza jeżeli wykaże nieprawidłowości, może mieć działanie mobilizujące i skłonić podmioty publiczne do poprawy stanu dostępności cyfrowej swoich stron internetowych i aplikacji mobilnych.

Należy zauważyć i podkreślić, że w odróżnieniu od sprawozdań przekazywanych Komisji Europejskiej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji co trzy lata, monitoring i jego wyniki będą prowadzone i publikowane co roku.

W art. 17 projektu ustawy uregulowana została kwestia przekazywania Komisji Europejskiej, przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, sprawozdania z wyników monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Istotnym jest obowiązek upublicznienia sprawozdania sporządzonego w sposób dostępny cyfrowo, w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie 30 dni od przekazania go Komisji Europejskiej.

Sprawozdanie zawiera m.in. informacje o wynikach monitorowania zapewnienia dostępności stron internetowych oraz aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, jak również o sposobie składania i rozpatrywania żądań o zapewnienie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych lub elementów strony internetowej lub aplikacji mobilnej oraz o zasadach wnoszenia i trybie rozpatrywania skarg na brak dostępności cyfrowej.

W art. 18 projektu ustawy uregulowana została procedura umożliwiająca każdemu zainteresowanemu użytkownikowi, bez względu na jego interes prawny lub faktyczny, poinformowanie podmiotu publicznego o braku dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej lub ich elementów. Jednakże w stosunku do wymagań stawianych przez dyrektywę 2016/2102, przepisy ustawy rozszerzają prawa użytkowników.

Każdy ma prawo wystąpić z żądaniem do podmiotu publicznego o zapewnienie dostępności cyfrowej wskazanego elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej,

w tym elementów, wyłączonych spod stosowania przedmiotowego projektu ustawy, o których mowa w art. 3 ust. 2 projektu ustawy, a także elementów niedostępnych cyfrowo na skutek skorzystania przez podmiot publiczny z możliwości, o której mowa w art. 8 ust. 1 projektu ustawy, lub o jego udostępnienie za pomocą alternatywnych sposobów dostępu do informacji, o których mowa w art. 7 ust. 2. Dzięki powyższemu uprawnieniu użytkownicy stron internetowych i aplikacji mobilnych będą mogli sygnalizować podmiotowi publicznemu brak dostępności cyfrowej poszczególnych ich elementów oraz żądać ich udostępnienia. Oznacza to aktywne włączenie użytkowników w tworzenie i nadzorowanie dostępności cyfrowej.

Powyższe przepisy szczególny nacisk kładą na to, by w pierwszej kolejności podmiot publiczny spowodował dostępność cyfrową niedostępnych treści, a dopiero w drugiej kolejności stosował alternatywne sposoby dostępu do informacji, takie jak np. kontakt telefoniczny czy za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Żądanie, o którym mowa w art. 18 ust. 2 projektu ustawy, powinno zawierać m.in. dane kontaktowe osoby występującej z żądaniem, wskazanie elementów strony internetowej lub aplikacji mobilnej, które mają być udostępnione cyfrowo, wskazanie sposobu kontaktu, oraz jeżeli dotyczy, także wskazanie szczególnego, alternatywnego sposobu dostępu do informacji, gdyż w niektórych przypadkach użytkownik może potrzebować spowodowania dostępności w odpowiedni dla niego sposób.

Zapewnienie dostępności cyfrowej wskazanego elementu przez podmiot publiczny powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie dłużej niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia z żądaniem. Jeżeli podmiot publiczny nie jest w stanie spowodować dostępności cyfrowej wskazanego elementu w powyższym terminie, powiadamia zgłaszającego żądanie o przyczynach opóźnienia oraz o terminie, w jakim zapewni dostępność wskazanego elementu. Termin ten nie powinien być jednak dłuższy niż dwa miesiące od dnia zgłoszenia żądania. Okres ten jest zdaniem projektodawcy wystarczający, by wprowadzić niezbędne zmiany powodujące dostępność cyfrową w ogromnej większości elementów stron internetowych.

Podmiot publiczny odmawia zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanego elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej, jeżeli wiązałoby się to z ryzykiem naruszenia integralności lub wiarygodności przekazywanych informacji. Sytuacja taka może np. pojawić się w przypadku skanów oświadczeń majątkowych.

Jeżeli dany element nie może zostać udostępniony zgodnie z przekazaniem żądaniem, podmiot publiczny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia zgłaszającego żądanie o przyczynach braku możliwości jego udostępnienia wraz ze wskazaniem w jakiej innej formie i w jaki inny sposób element ten może zostać udostępniony.

W przypadku odmowy zapewnienia dostępności cyfrowej wskazanego elementu zgodnie z przesłanym żądaniem, lub też w przypadku braku zgody zgłaszającego żądanie na udostępnienie elementu w innej wskazanej przez podmiot publiczny formie, osoba występująca z żądaniem ma prawo złożenia skargi. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o spowodowanie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub ich elementów stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096).

Zgodnie z projektem ustawy (art. 19 ust. 5 pkt 1) kara pieniężna w wysokości do 10 000 zł, będzie mogła zostać nałożona na podmiot publiczny w przypadku, w którym w sposób nieuzasadniony i uporczywy nie wywiązuje się on ze spełnienia obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej.

Za uporczywe niewywiązywanie się z ww. obowiązku uznana zostanie sytuacja, w której podmiot publiczny w trzech kolejnych badaniach realizowanych w drodze monitoringu zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych, strona internetowa lub aplikacja mobilna nadal nie będzie spełniała wymagań dostępności cyfrowej, o której mowa w art. 5 projektu ustawy. Przy podejmowaniu decyzji o nałożeniu kar pod uwagę powinna również zostać wzięta liczba i sposób załatwienia skarg na brak dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej.

Kara pieniężna w wysokości do 5000 zł nałożona zostanie na podmiot, który nie sporządzi i nie opublikuje deklaracji dostępności, bądź opublikowana deklaracja dostępności nie będzie odpowiadała narzuconym wymogom technicznym, co zostanie stwierdzone w dwóch kolejnych badaniach realizowanych w drodze monitoringu zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych.

Podobnie kara pieniężna w wysokości do 5000 zł nałożona zostanie na podmiot, który nie opublikuje w sposób dostępny cyfrowo elementów, które muszą obowiązkowo być dostępne cyfrowo, a o których mowa w art. 8 ust. 2 projektu ustawy.

Propozycja nałożenia kar za brak zapewniania dostępności cyfrowej stron

internetowych lub aplikacji mobilnych wynika z doczasowej praktyki pokazującej, iż część podmiotów publicznych nie wypełnia istniejącego już obowiązku dostosowania stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, zgodnie z wymaganiami WCAG 2.0, w związku z powyższym projektodawca uznał, iż umożliwienie nałożenia kar pieniężnych na podmioty publiczne doprowadzi do poszerzenia liczby dostępnych cyfrowo stron internetowych i aplikacji mobilnych.

Warto nadmienić, iż wysokość nałożonej kary za brak spełniania obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych uzależniona będzie od poziomu dostępności cyfrowej stron internetowych lub aplikacji mobilnych oraz będzie podjęta w oparciu o informację o liczbie uzasadnionych skarg na niedostępność cyfrową i sposobie ich rozpatrywania.

Kary nakładane za brak lub nieprawidłowe opublikowanie deklaracji dostępności są istotne zarówno z punktu widzenia wagi dokumentu, jakim jest deklaracja dostępności zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i dla możliwości poprawnego prowadzenia monitoringu.

Kary za brak publikacji w sposób dostępny cyfrowo kluczowych informacji, o których mowa w art. 8 ust. 2, są istotne z przyczyn społecznych, gdyż niedostępność cyfrowa tych informacji wprost wyklucza z życia społecznego niektóre osoby niepełnosprawne.

Wpływy pochodzące z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa, a w sprawach nakładania lub wymierzania kar pieniężnych lub udzielania ulg w jej wykonaniu stosuje się przepisy działu IVa ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Artykuł 20 projektu ustawy przewiduje zmianę upoważnienia ustawowego zawartego w art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, przez wykreślenie lit. c, która określa, iż rozporządzenie KRI powinno uwzględniać także możliwość dostępu do zasobów informacji osobom niepełnosprawnym. W ocenie projektodawcy, po dogłębnej analizie, całość przepisów odnoszących się do stosowania WCAG 2.0, ułatwień dostępu do zasobów informacji dla osób niepełnosprawnych, powinna zostać uregulowana w jednym akcie prawnym, całościowo regulującym kwestie dostępności cyfrowej, tj. w niniejszej ustawie.

Artykuł 21 projektu ustawy określa obowiązek ministra właściwego do spraw

informatyzacji udostępnienia do dnia 23 sierpnia 2019 r. na stronie podmiotowej BIP warunków technicznych publikacji oraz struktury dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności. W związku z faktem, iż deklaracje dostępności powinny mieć jednolitą strukturę w celu umożliwienia ich zautomatyzowanego gromadzenia, a następnie tworzenia na ich podstawie m.in. wykazu aplikacji mobilnych podmiotów publicznych i późniejszego monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej, konieczne jest udostępnienie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji jednolitej struktury dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności. Przez „jednolitą strukturę” publikacji deklaracji dostępności należy rozumieć szczegółowe informacje o użyciu odpowiednich, ujednoczonych znaczników w kodzie html strony internetowej, na której znajduje się deklaracja dostępności. Przykładem takiego wymagania technicznego może być obowiązek umieszczenia w nagłówku strony internetowej informacji o adresie, pod którym znajduje się deklaracja dostępności, jak na przykładzie poniżej:

Umieszczenie tych informacji na stronie podmiotowej BIP pozwoli każdemu zainteresowanemu podmiotowi publicznemu na użycie ujednoczonej struktury.

Taka konstrukcja przepisu jest zgodna z zaleceniami Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji (Informacja nt. ustaleń z posiedzenia Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji w dniu 3 października 2012 r.), zawierającym rekomendację dotyczącą generalnej zasady, zgodnie z którą schematy struktur danych powinny być publikowane w miejscu wskazanym przez podmiot właściwy w danej sprawie (np. BIP, repozytorium interoperacyjności), natomiast konkretny akt prawny powinien stanowić, gdzie takie dane się znajdują. W artykule 22 projektu ustawy wskazane zostały terminy pierwszego monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Z kolei w artykule 23 projektu ustawy wskazano termin, do którego minister właściwy do spraw informatyzacji prześle do Komisji Europejskiej pierwsze sprawozdanie z wyników monitorowania zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

W artykule 24 projektu ustawy zawarto regułę wydatkową, zgodnie z art. 50 ustawy

z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.). Wskazane kwoty zostały oparte na zawartych w dołączonej do projektu ocenie skutków regulacji i wskazują one różnice w wydatkach budżetu państwa w stosunku do kwot zaplanowanych w ustawie budżetowej.

W artykule 25 projektu ustawy określono, iż dotychczasowe przepisy wykonawcze (tj. rozporządzenie KRI) wydane na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, zostaną czasowo utrzymane w mocy, jednak nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Artykuł 26 projektu ustawy wskazuje od jakich terminów poszczególne jej przepisy mają zastosowanie, tj. art. 5–11, art. 12 pkt 2 i 3, art. 13–19 – w zakresie stron internetowych podmiotów publicznych nieopublikowanych przed dniem 23 września 2018 r. – stosuje się z dniem 23 września 2019 r., w zakresie stron internetowych podmiotów publicznych opublikowanych przed dniem 23 września 2018 r. – stosuje się z dniem 23 września 2020 r., natomiast w zakresie aplikacji mobilnych podmiotów publicznych – stosuje się z dniem 23 czerwca 2021 r.

Artykuł 27 projektu ustawy wskazuje, w jakim terminie ustawa wchodzi w życie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362).

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec administracji publicznej, nie podlega zatem obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Projekt wpływa również pozytywnie na rodziny, w tym na rodziny w których funkcjonują osoby niepełnosprawne, gdyż zwiększa dostępność treści zamieszczonych w Internecie dla

osób niepełnosprawnych.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Ogłoszona w Dzienniku Ustaw ustawa zostanie przekazana do Komisji Europejskiej jako krajowy środek wykonawczy.

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ww. ustawy.